

Европейски икономически преглед 2017

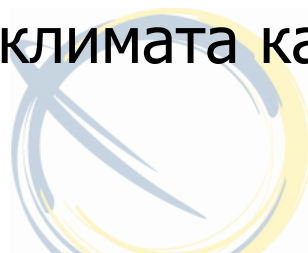
Европейски икономически преглед 2017

- ✘ 24-то проучване за бизнес климата в Европа
- ✘ 18-то изследване за България
- ✘ Извършено е през септември 2016 година по стандартизиран въпросник
- ✘ Участват около 50 000 фирми от 25 държави в Европа
- ✘ В България БТПП организира анкетирането на 489 фирми, повечето от които осъществяват продажби и в чужбина (81%)

Въпросник

Мениджърите на фирмите представят:
резултатите за 2016 година
и очакванията за 2017 година за:

- ✘ Приходите им от продажби в страната
- ✘ Приходите им от продажби в чужбина
- ✘ Заетостта във фирмата
- ✘ Инвестициите им
- ✘ Затрудненията, пред които са изправени
- ✘ Бизнес климата като цяло

Основни акценти от проучването за България

- Умерено позитивни очаквания за развитието на икономиката за 2017 година, близък икономически растеж до нивата на 2016 година, но и известна доза предпазливост – така може да се обобщи перспективата за следващата година според членовете на БТПП;
- По-добър бизнес климат за 2017 година очакват 38% от анкетираните фирми. Резултатите за 2016 година показват, че за 37% условията на бизнес климата са били по-благоприятни в сравнение с 2015 година;
- България се намира на 6-то място сред страните от ЕС по отношение на оптимистични очаквания за бизнес климата (т.е. може да очакваме да сме 6-ти по икономически ръст) през 2017 година и на 9-то място сред общо включените в проучването 25 европейски държави;
- Възможно е леко оживление на вътрешния пазар - в проучването ясно се вижда ръст на позитивните очаквания за приходите през 2017 г. спрямо предходни години. Въпреки това продължава да бъде по-голям делът на фирмите, разчитащи ще постигнат по-високи продажби на вън (43%), в сравнение с тези които очакват ръст на оборотите на българския пазар (36%).

Основни акценти от проучването за България (2)

- Най-малък дял на положителни очаквания има при заетостта и инвестициите. Много добри резултати за заетостта през 2016 година, надминаващи дори очакванията, но по-малко положителни прогнози за увеличаването ѝ през 2017 година – показват резултатите от проучването. Догодина очакваме тенденцията на ръста на заетите да се пречупи.
- Преобладаващата част от работодателите (65%) смятат, че ще запазят числеността на служителите си. През 2016 година близо 1/3 от фирмите са увеличили работните места, докато за 2017 година по-малко от 1/4 от анкетираните прогнозират, че ще наемат допълнително персонал;
- По отношение на инвестициите – по-скоро не се очаква сериозно раздвижване – 58% смятат, че ще запазят нивото им през 2017 г., спад в инвестициите очакват 12%, а ръст 30%.

Основни акценти от проучването за България (3)

- **Липсата на квалифицирани кадри** е през 2017 година се очаква да е сред най-големите пречки от 38% от работодателите. През последните години относително постоянен е делът на фирмите, които посочват този проблем – показателно за ниска скорост на реформите в образованието и обучението;
- **Условията на икономическата политика** през 2017 година също са сред очакваните водещи затруднения, посочени от 36% от анкетираните. Предприемачите се нуждаят от предсказуеми условия в икономиката, за да планират дългосрочно дейностите си. Вижда се нарастване на тежестта на тази пречка пред бизнеса – за 2016 година 27% са посочили, че условията на икономическата политика са били сред най-големите им пречки;
- **31% от анкетираните са определили, че цените на енергията и суровините** са сред най-големите им пречки за дейността им през 2017 г. Покачването на цените на електроенергията за индустрията (в края на 2015 г. с поскъпването на такса задължение към обществото) предопределя и че през следващата година цената на електричеството ще бъде едно от водещите затруднения за бизнеса.

Основни акценти от проучването за България (4)

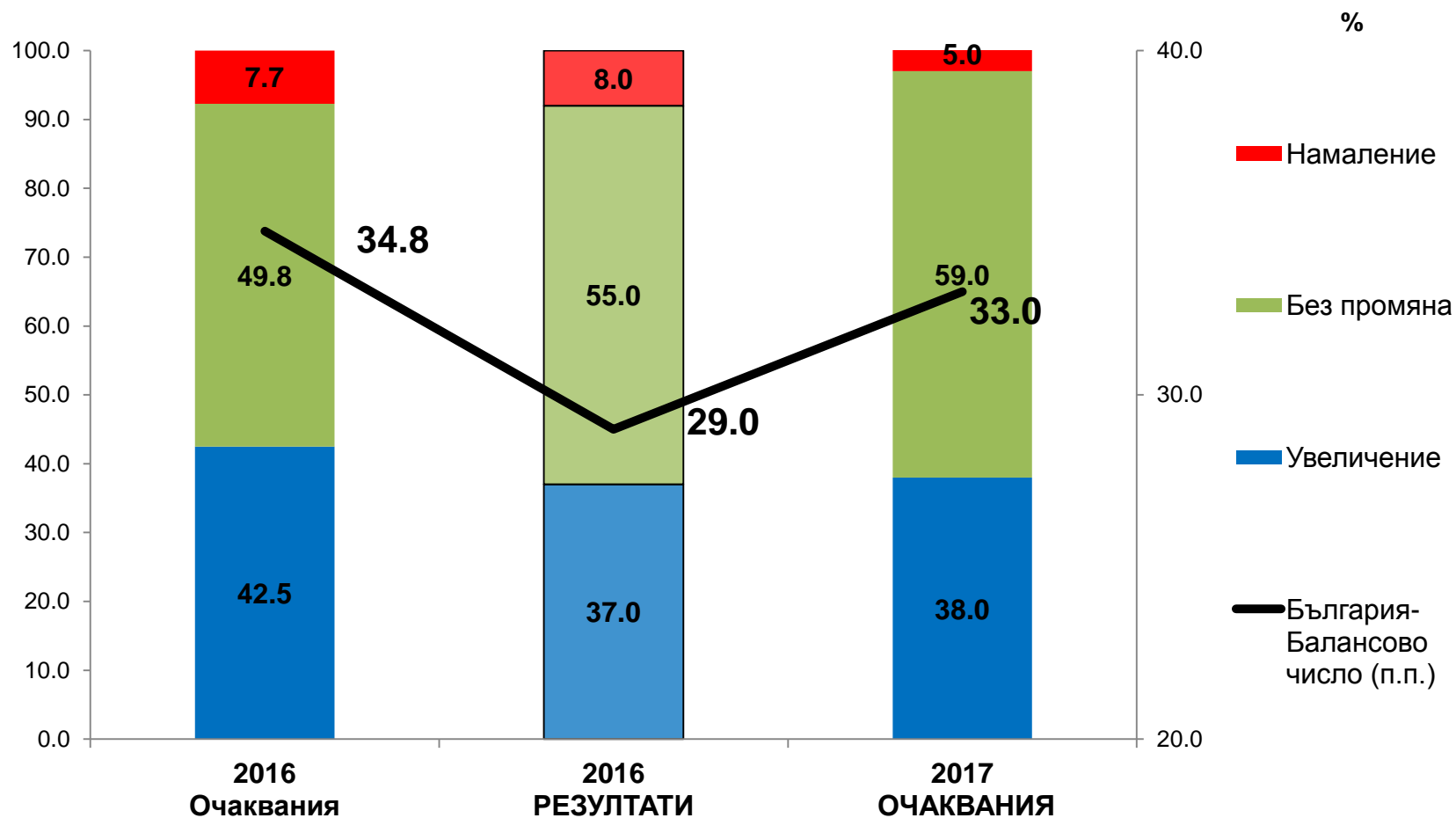
- 28% от фирмите прогнозира, че **разходите за труд** ще оказват натиск върху тяхната дейност през 2017 година. Административните увеличения на минималните осигурителни прагове и на минималната заплата дават отражение върху мнението на фирмите. През 2016 година България продължава да е сред страните с най-силен ръст на разходите за труд в ЕС;
- 24% очакват, че вътрешното търсене ще бъде едно от най-сериозните предизвикателства за тях през 2017 година;
- 23% от фирмите очакват, че **условията по финансиране** ще бъдат сред топ-пречките за дейността им догодина. Макар да се отчита известен спад на лихвите, кредитирането остава слабо и през 2016 година;
- **Влиянието на референдума във Великобритания и валутните курсове в сравнение с останалите затруднения** се оказват като най-малко проблемни. Едва 12% считат, че референдума за Brexit ще бъде сред най-сериозните им затруднения за догодина, а само 10% очакват, че пиков проблем за тях ще бъдат колебанията във валутните курсове.

Забележка: Във въпроса са включени като варианти за избор общо осем затруднения: Анкетираните отбелязват най-много до 3 от: 1) вътрешното търсене; 2) търсенето на външните пазари; 3) разходите за труд; 4) липсата на квалифицирана работна ръка; 5) валутните курсове; 6) цените на енергията и суровините; 7) условията за финансиране; 8) условията на икономическата политика 9) влиянието на референдума във Великобритания.

Основни акценти от резултатите в Европа

- Проучването показва очаквания за умерено оптимистична среда за фирмите. Въпреки това очакванията за бизнес климата като цяло за 2017 година са по-малко положителни, отколкото резултатите от 2016 година;
- Очакванията за продажбите на вътрешния пазар, износьт и инвестициите за 2017 година се подобряват леко по отношение на 2016 г. Показателят за заетостта не регистрира значителни различия.
- По-оптимистичната перспектива е възпрепятствана от международната несигурност и постоянните предизвикателства на вътрешния пазар, на производителността и на вътрешното търсене.
- Вътрешното търсене, липсата на квалифицирани кадри, разходите за труд и условията на икономическата политика са определени като основни предизвикателства за европейските фирми за следващата година.
- В обобщение, ситуацията 2017 изглежда, че ще се промени незначително в сравнение с 2016: фирмите прогнозираат умерен растеж.

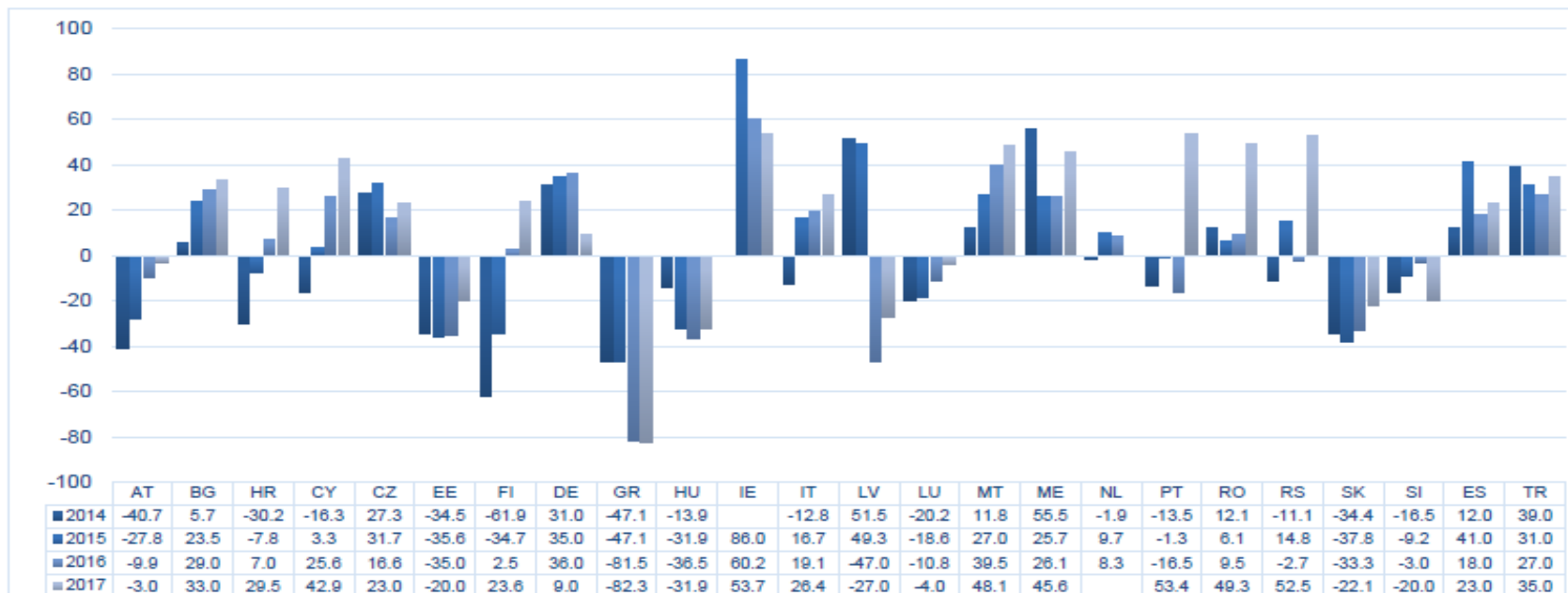
България: Бизнес климат – резултати и очаквания

Балансово число=разлика между положителните и негативните очаквания, в процентни пункта

ЕВРОПА: Бизнес климат – резултати и очаквания

- Фирмите в **Ирландия** са с най-оптимистичните очаквания за 2017 г. по отношение на бизнес климата, следвани от тези в **Португалия и Сърбия**.
- Най-много песимистични очаквания за развитието на бизнес климата за 2016 г. има в **Гърция, Унгария и Латвия**.
- България е на 9-то място по преобладаващи позитивни перспективи за бизнес климата през 2017 г. сред страните от Европа.

Балансово число=разлика между положителните и негативните очаквания, в процентни пункта

ЕВРОПА: Бизнес климат

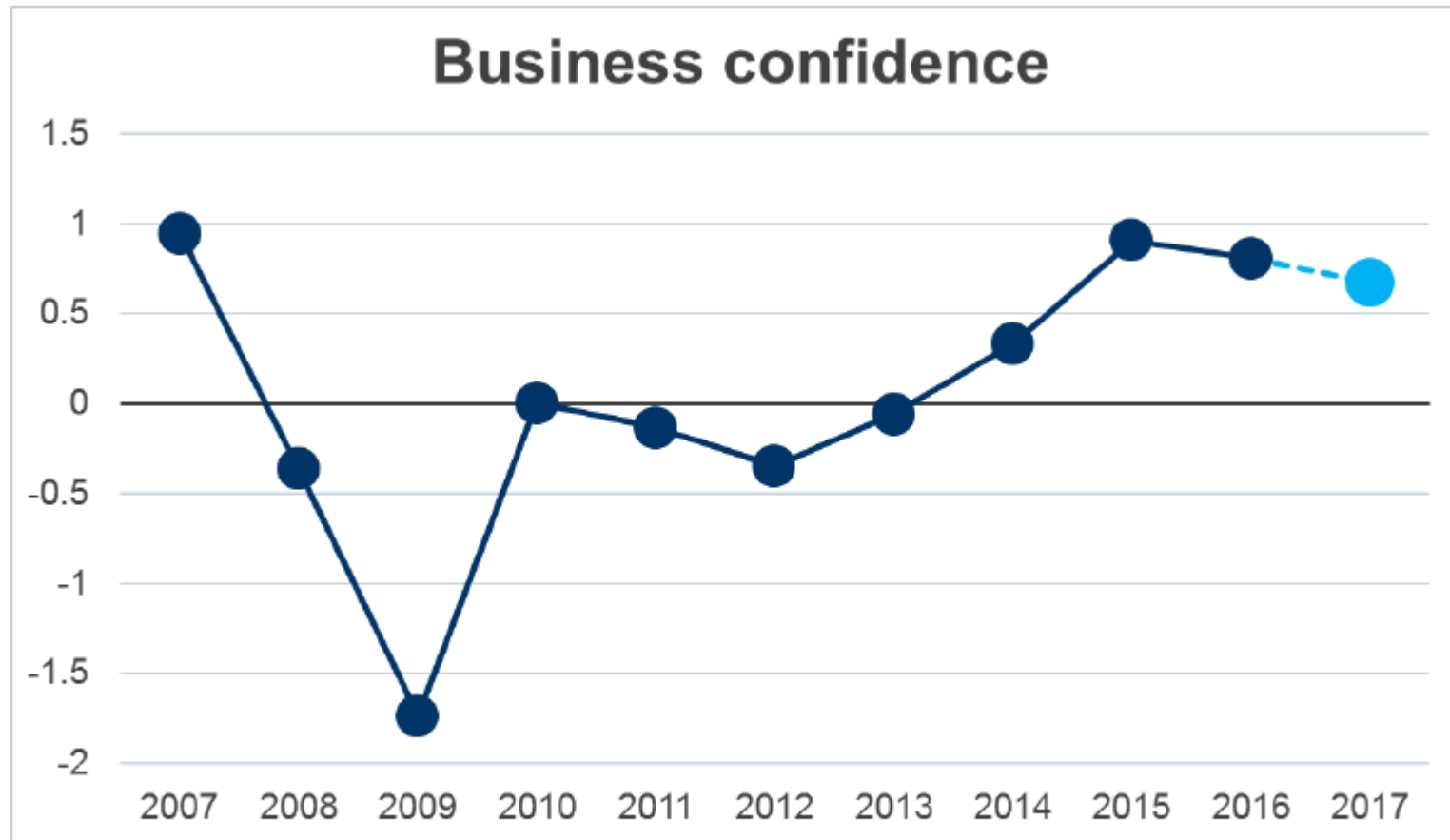
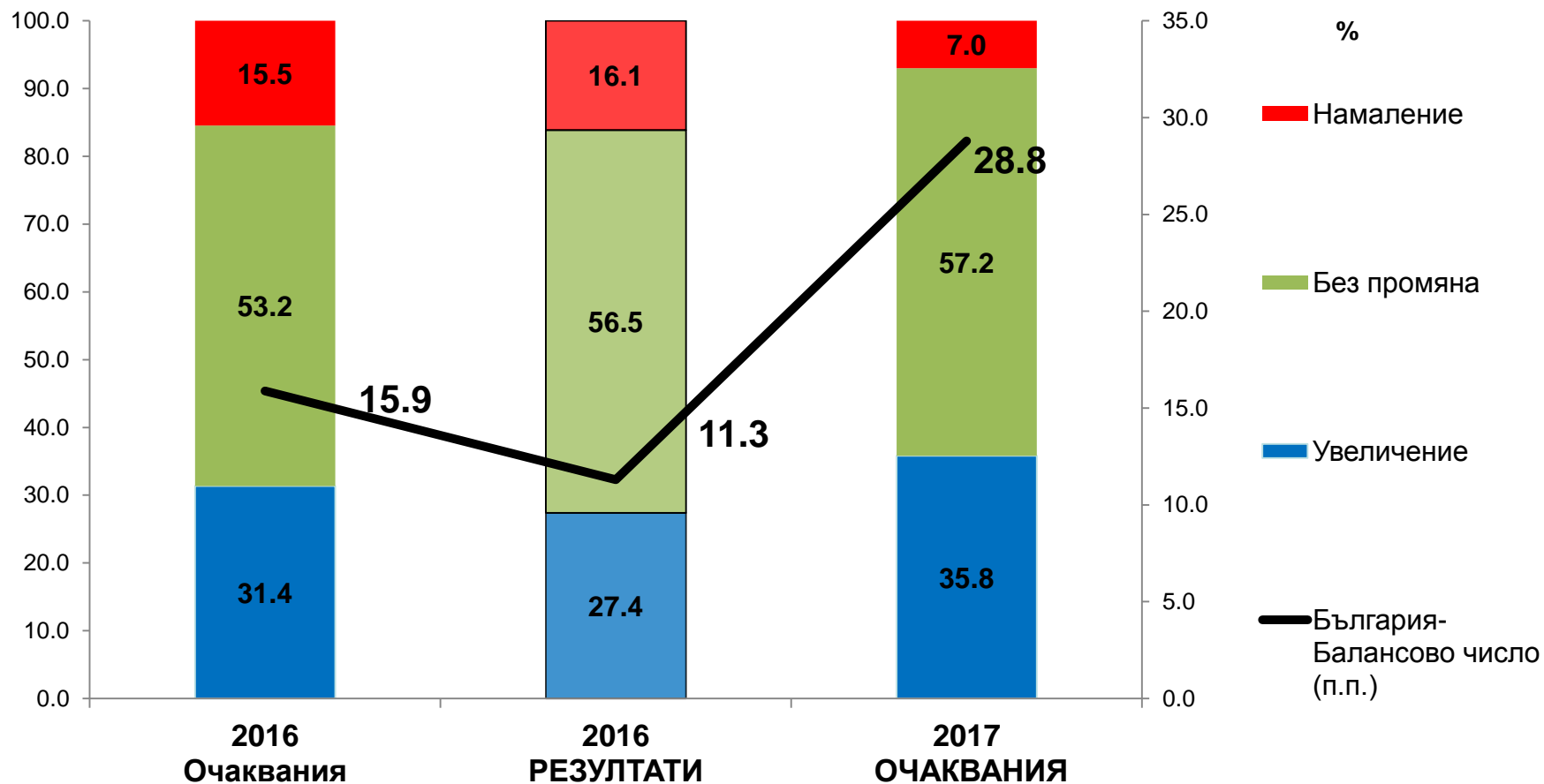

Figure 3 Business confidence outcome index for the period 2007-2016. Year 2017: expectations value

България: Приходи от продажби в страната – резултати и очаквания

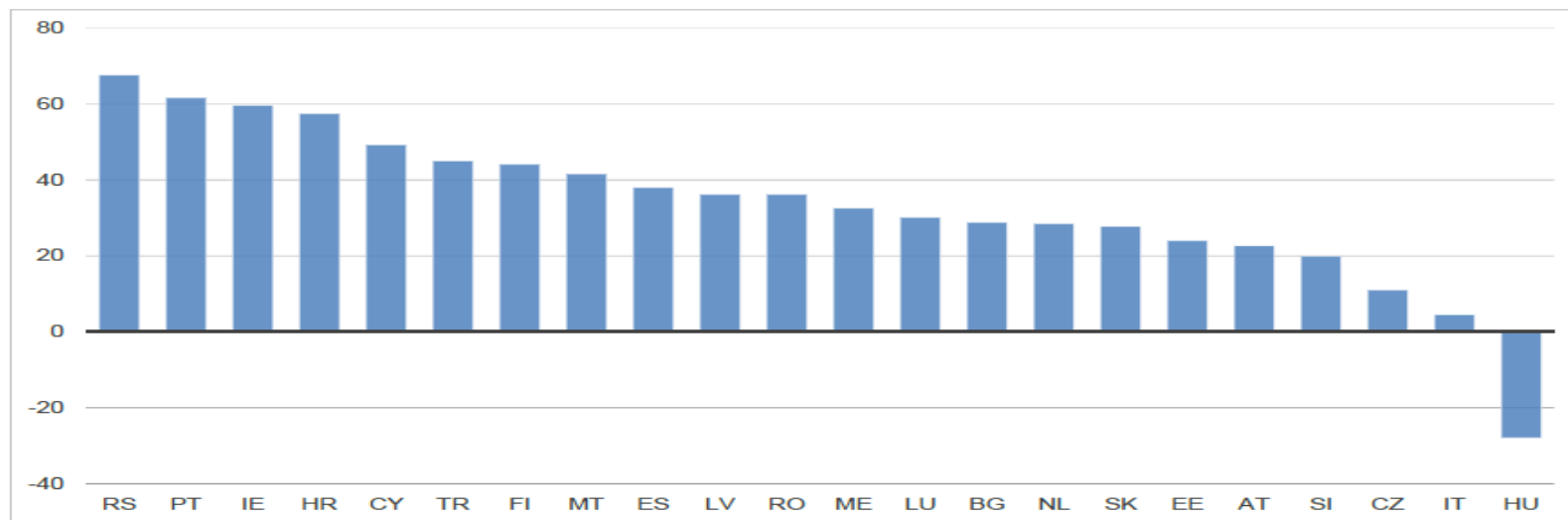

Балансово число=разлика между положителните и негативните очаквания, в процентни пункта

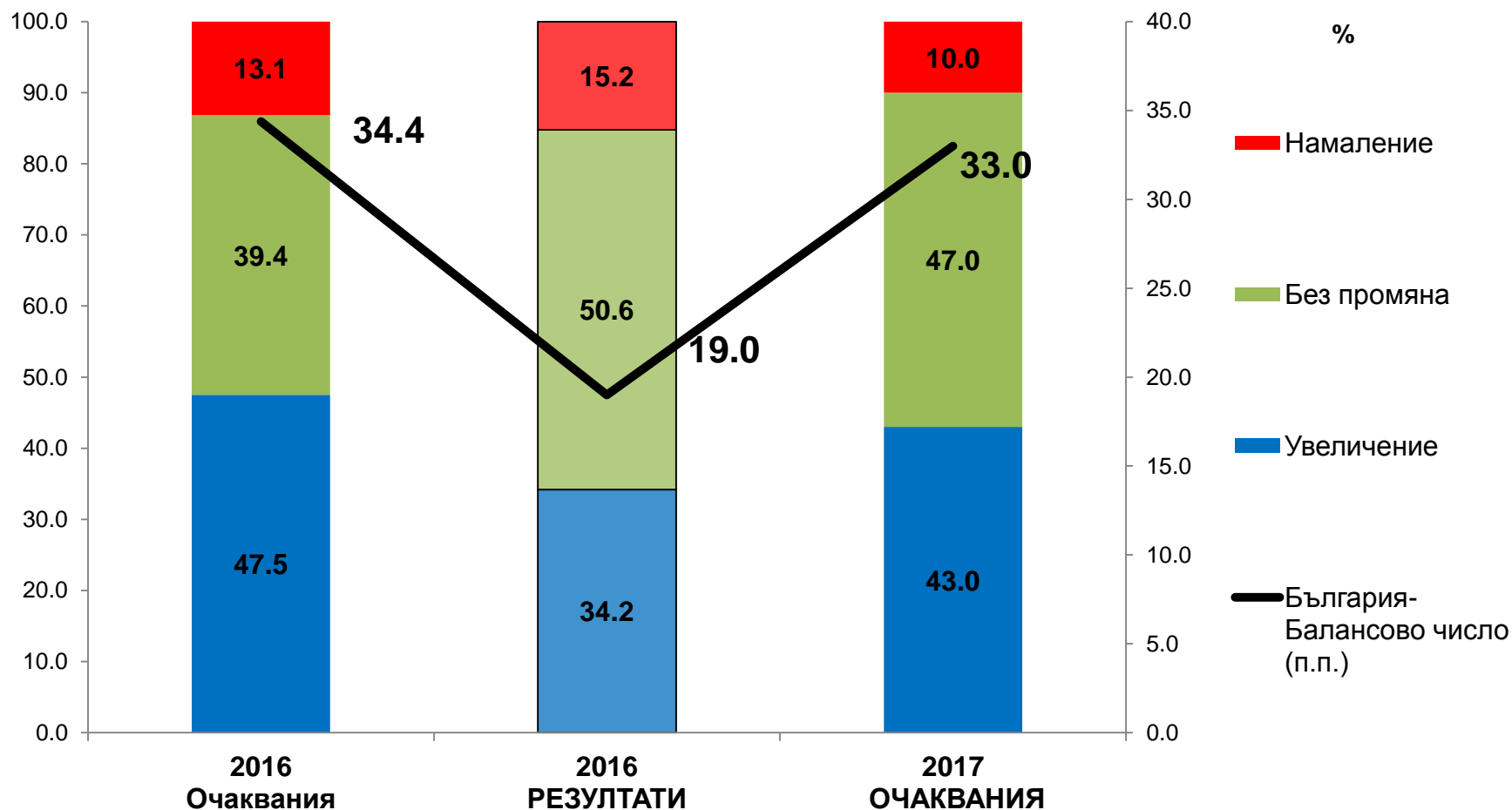
ЕВРОПА: Приходи от продажби в страните – резултати и очаквания

- Преобладаващи оптимистични очаквания за приходите от вътрешния пазар през 2017 г. се откриват най-вече при фирмите от **Сърбия, Португалия и Ирландия.**
- Единствената държава с преобладаващи негативни очаквания е **Унгария.**
- България е на 14-та позиция по оптимизъм за приходите от местния пазар през 2017 г.

Figure 3: 2017 domestic sales expectations by country

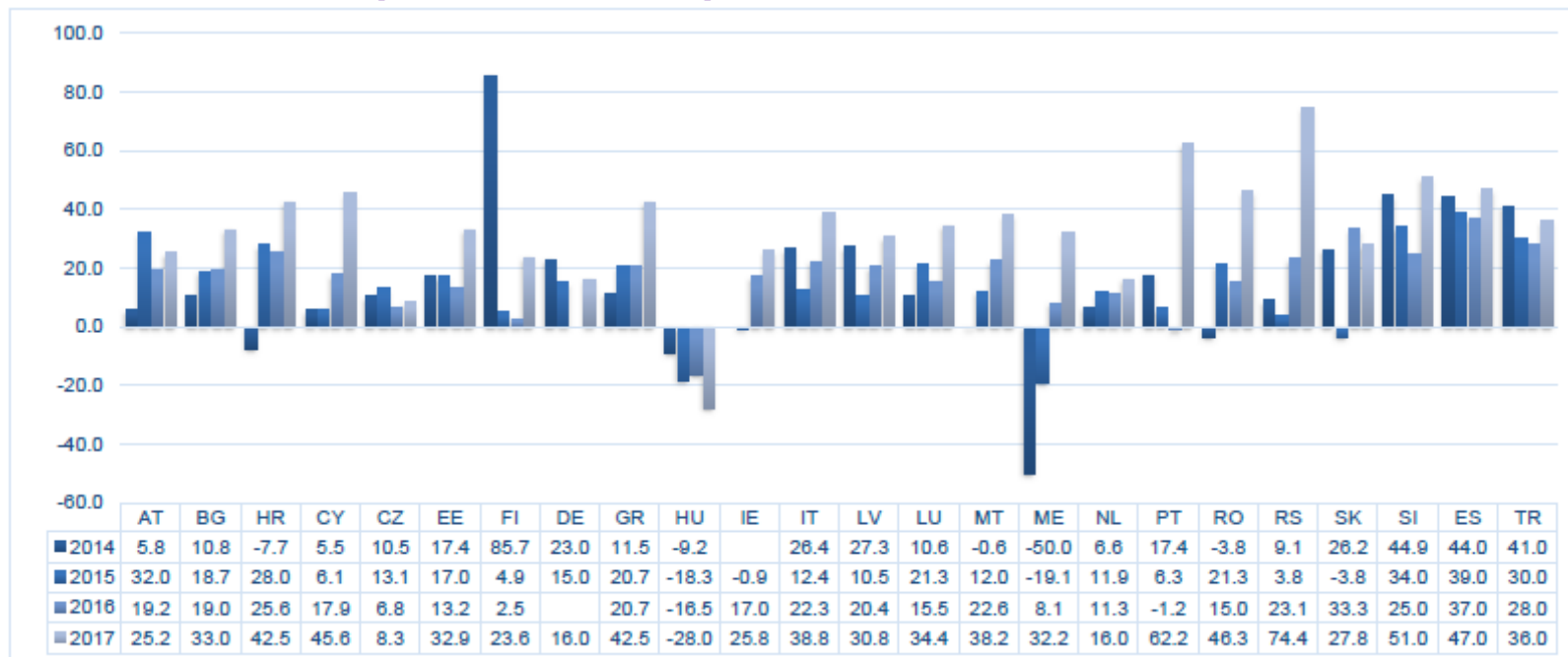
България: Приходи от продажби в чужбина – резултати и очаквания

Балансово число=разлика между положителните и негативните очаквания, в процентни пункта

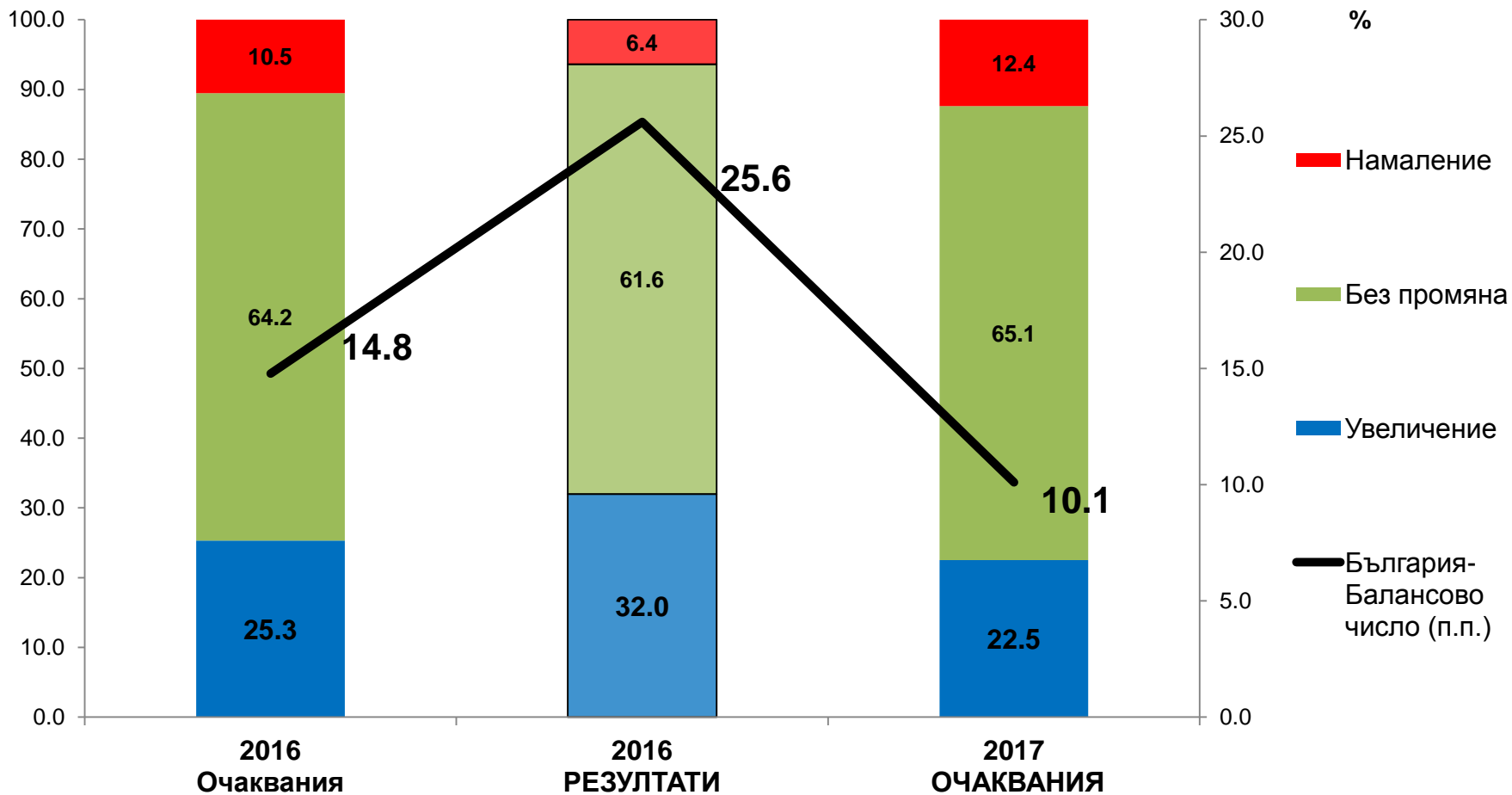
ЕВРОПА: Приходи от продажби в чужбина – резултати и очаквания

- Преобладаващи позитивни очаквания за износа през 2017 г. имат представителите на бизнеса в **Сърбия**, следвани от **Португалия** и **Словения**.
- Единствено в **Унгария** мнозинството фирми са с негативни очаквания за продажбите в чужбина;
- **България** е на **13-то място** по оптимистични очаквания за приходите от износ догодина в сравнителен европейски план.

Балансово число=разлика между положителните и негативните очаквания, в процентни пункта

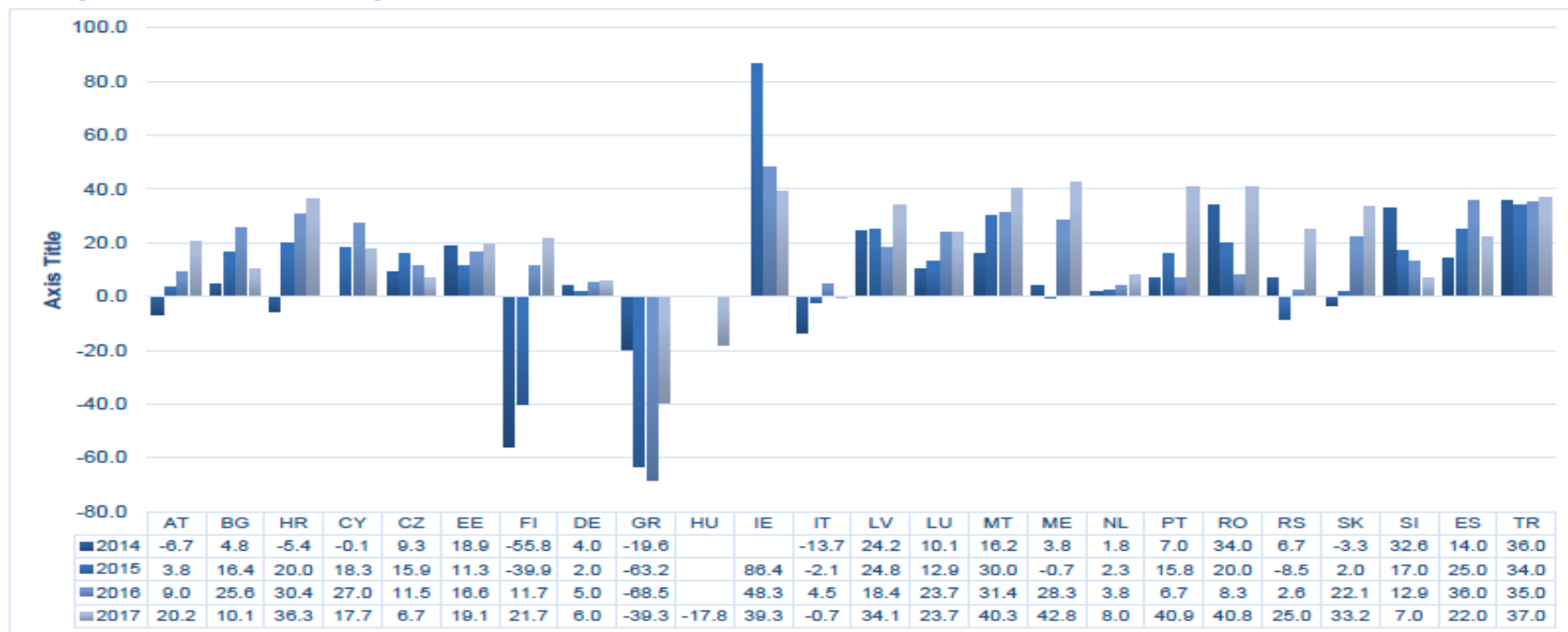
България: Заетост – резултати и очаквания

Балансово число=разлика между положителните и негативните очаквания, в процентни пункта

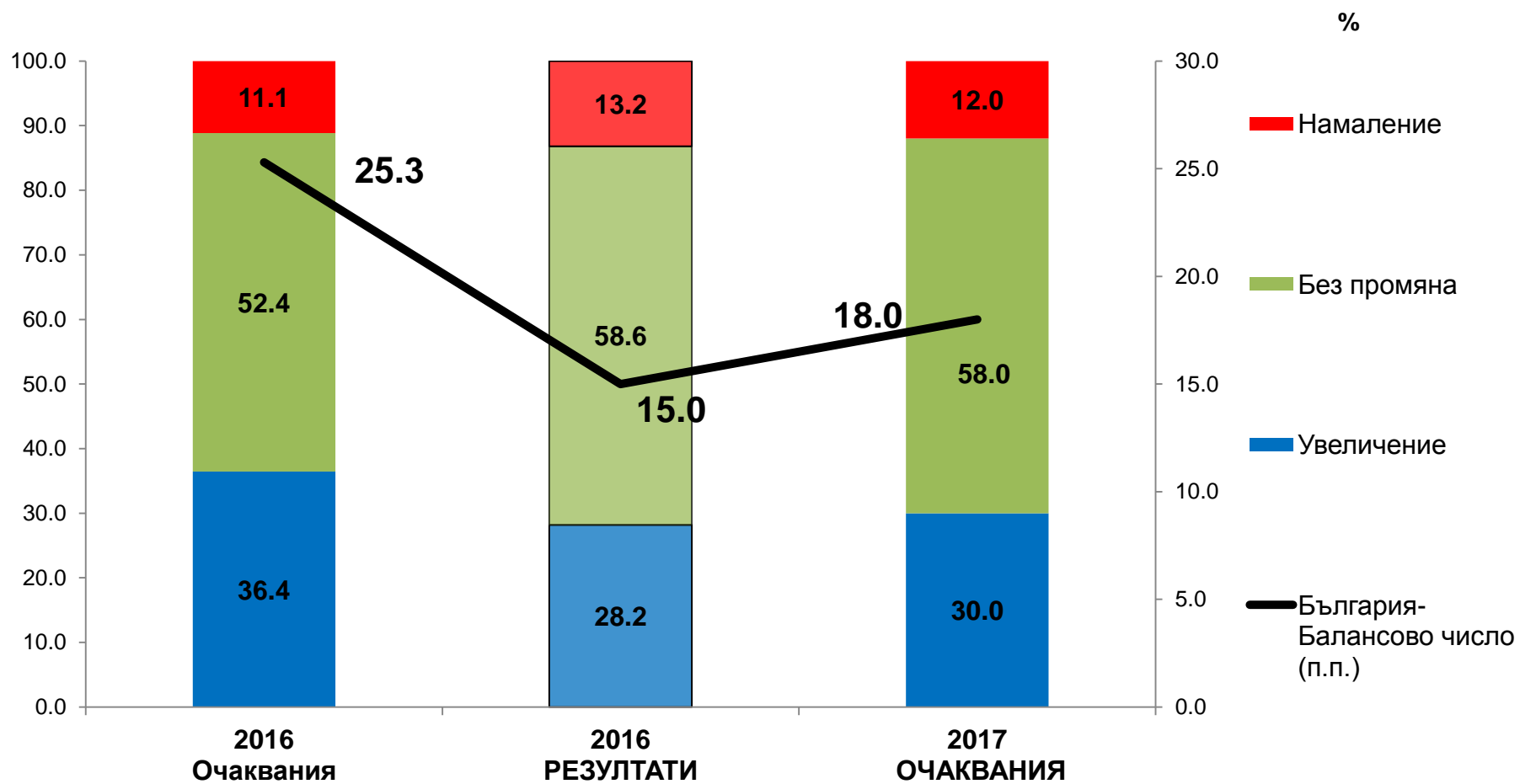
ЕВРОПА: Заетост – резултати и очаквания

- **Черна гора, Португалия и Румъния** са първите три страни по доминиращи оптимистични прогнози за увеличение на заетостта през 2017 г.
- Преобладаващо песимистични перспективи за 2017 г. се откриват в **Гърция, Унгария и Италия**.
- България е на 17-то място по оптимизъм за заетостта през 2017 г. сред европейските страни.

Балансово число=разлика между положителните и негативните очаквания, в процентни пункта

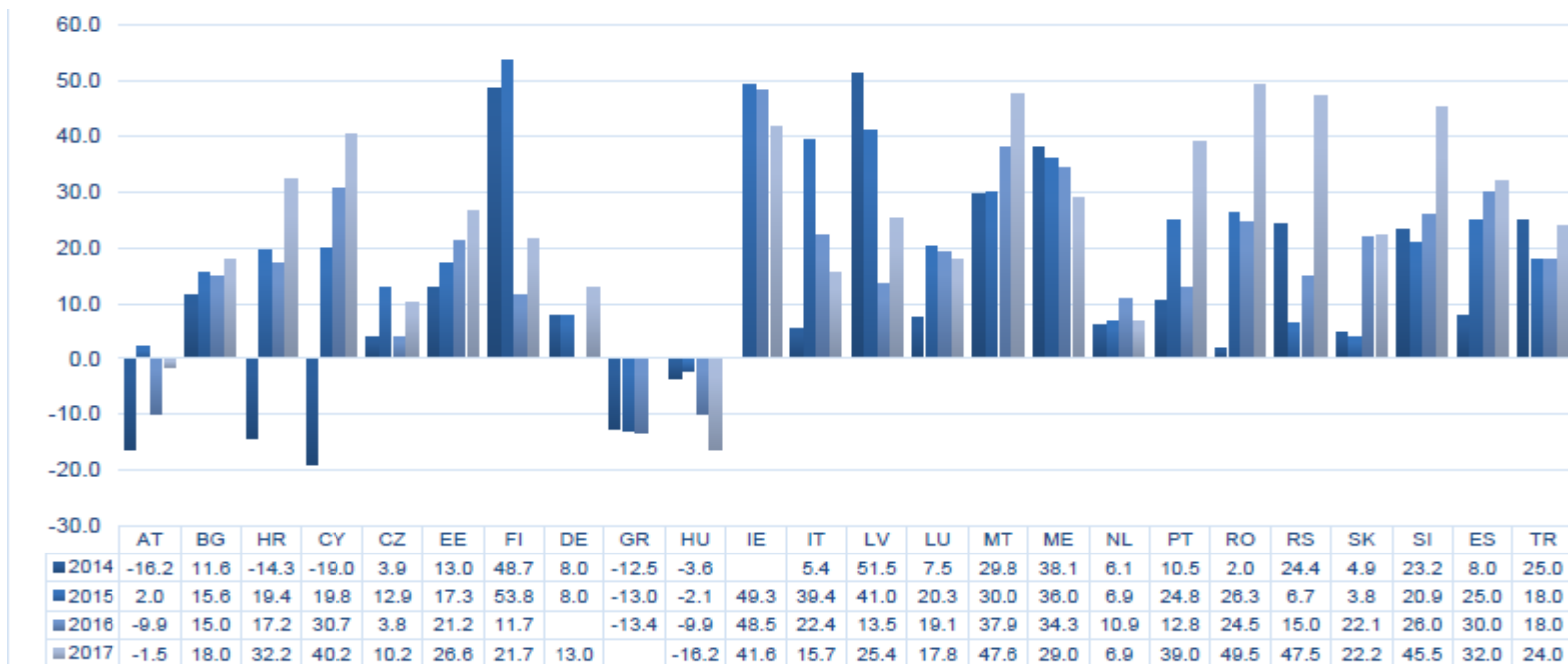
България: Инвестиции – резултати и очаквания

Балансово число=разлика между положителните и негативните очаквания, в процентни пункта

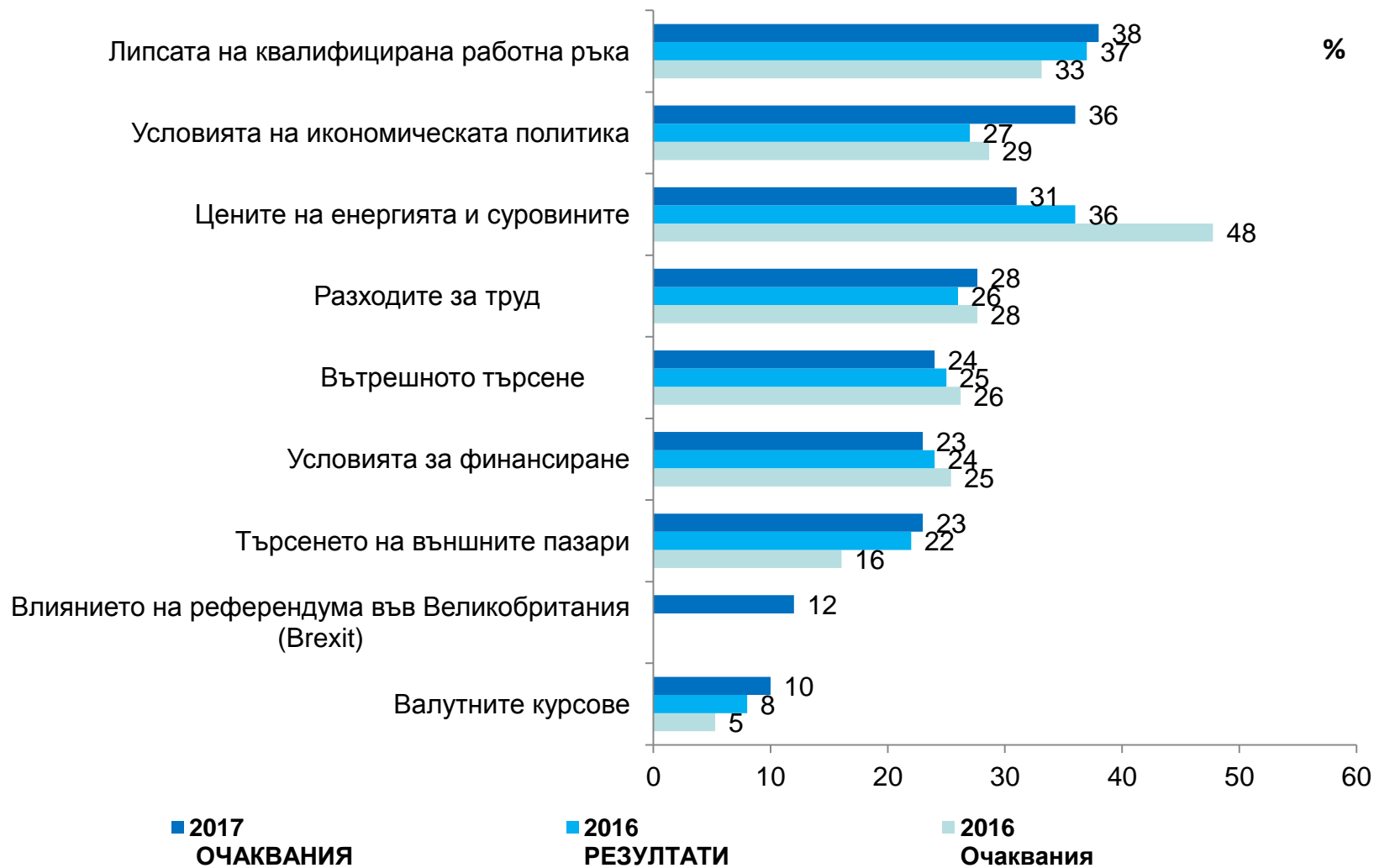
ЕВРОПА: Инвестиции – резултати и очаквания

- Първите три страни с най-оптимистични очаквания за инвестициите догодина са **Румъния, Малта и Сърбия**.
- С мнозинство песимистични очаквания са фирмите от **Унгария** и **Австрия**.
- България е на 16-то място по преобладаващи позитивни очаквания за инвестициите догодина.

Балансово число=разлика между положителните и негативните очаквания, в процентни пункта

България: Затруднения – резултати и очаквания

ЕВРОПА: Затруднения – резултати и очаквания

